

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **Y. D.**, zastoupeného Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 8. 2020, č. j. CPR-25099-3/ČJ-2020-930310-V240, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 10. 2020, č. j. 20 A 5/2020 – 33,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 10. 2020, č. j. 20 A 5/2020 - 33, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 7. 8. 2020, č. j. CPR-25099-3/ČJ-2020-930310-V240, **se ruší a věc se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Vratislava Taubera, advokáta se sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který zamítl

jeho žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 8. 2020, č. j. CPR-25099-3/ČJ-2020-930310-V240. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 15. 6. 2020, č. j. KRPT-119090-20/ČJ-2020-070022-COV, kterým bylo stěžovateli podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění, spojené se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie po dobu 6 měsíců. Současně byla stěžovateli stanovena doba k vycestování z členských států Evropské unie v délce 10 dnů.

[2] Stěžovatel vstoupil dne 15. 6. 2020 na území České republiky v rozporu se zákazem stanoveným ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 12. 6. 2020, č. j. MZDR 20599/2020-8/MIN/KAN (dále jen „ochranné opatření“), když společně se svou manželkou a dalšími 6 cizinci ukrajinské státní příslušnosti cestoval dodávkou VW Transporter, aniž by spadal do některé z výjimek uvedených v ochranném opatření (dle výpovědi stěžovatele cestovali přes Rumunsko, Maďarsko, Slovensko a Českou republiku, přičemž cílem jejich cesty byla Belgie, kam mířili za prací). V jednání stěžovatele spatřovaly správní orgány možnost závažného narušení veřejného pořádku, neboť svým nekontrolovaným pohybem se mohl podílet na nežádoucím šíření onemocnění Covid-19. Stal se tedy bezpečnostním rizikem při šíření nakažlivé nemoci.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[3] Rozhodnutí žalované napadl stěžovatel žalobou, kterou krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

[4] V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že stěžovatel se pro Českou republiku a její obyvatelstvo skutečně stal rizikem, neboť mohl způsobit zavlečení onemocnění Covid-19 a jeho případné další šíření. V jeho individuálním případě tak existovalo nebezpečí, že by mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, neboť svým pobytem na území nerespektoval ochranné opatření vydané Ministerstvem zdravotnictví, ačkoli si předem mohl nastudovat podmínky vstupu na území ČR a seznámit se s vydaným opatřením na stránkách Ministerstva zdravotnictví. Neoprávněný vstup stěžovatele na území je v době epidemie negativní jev, který ohrožuje veřejné zdraví a zájem společnosti na zvládnutí šíření koronaviru. Takové jednání proto nelze promíjet, tolerovat či zlehčovat poukazem na pouhé projíždění Českou republikou. Krajský soud konstatoval, že nedodržení opatření směřujících k ochraně veřejného zdraví je závažným narušením veřejného pořádku. K námitce, že stěžovateli mělo být uloženo správní vyhoštění podle jiného ustanovení, krajský soud uvedl, že stěžovateli nebylo vytýkáno, že by vstoupil a pobýval na území České republiky a přitom trpěl infekční nemocí, čímž by závažným způsobem mohl ohrozit veřejné zdraví [§ 119 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona o pobytu cizinců], ani že zde pobýval bez příslušného oprávnění [§ 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců]. Stěžovatel porušil ochranné opatření, z čehož plyne nebezpečí pro veřejný pořádek. Správní orgány proto postupovaly v souladu se zákonem.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[5] Rozhodnutí krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, ve které zdůraznil, že závažné narušení veřejného pořádku lze spatřovat pouze ve skutečném, aktuálním a

pokračování

dostatečně závažném ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Stěžovatel se však žádného takového ohrožení nedopustil. Přestože vstoupil na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví, samotná jeho přítomnost nemohla ovlivnit epidemiologickou situaci natolik, aby bylo možné hovořit o závažném narušení veřejného pořádku. Zdůraznil také, že jednotlivá opatření byla přijímána chaoticky, přičemž v době jeho vstupu na území docházelo naopak k „rozvolňování“ přijatých opatření. Rozhodně tedy nelze tvrdit, že by zákaz vstupu byl skutečností obecně známou. Jediným důvodem uloženého správního vyhoštění tak byla skutečnost, že stěžovatel neoprávněně vstoupil na území České republiky. On sám si přitom nebyl vědom žádného kontaktu s nakaženou osobou. Ani provedení testu na přítomnost koronaviru (PCR testu) před vstupem na území by nadto možnost nákazy nevyloučilo, neboť k nákaze stěžovatele by mohlo dojít po provedení tohoto testu.

[6] Stěžovateli bylo uloženo správní vyhoštění jako generálně preventivní opatření proti šíření onemocnění Covid-19, což nelze připustit. Skutkový stav by sice mohl odůvodňovat uložení správního vyhoštění, avšak rozhodně ne podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců (tj. z důvodu možného narušení veřejného pořádku), nýbrž podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 (pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn), příp. podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 3 téhož zákona (je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění). V obou případech je však celková doba zákazu vstupu na území stanovena maximálně na 5 let, resp. 3 roky. Kvalifikace stěžovatelova jednání jako závažného narušení veřejného pořádku má pak pro něj v podstatě časově neomezené důsledky, neboť jde také o důvod odeprání vstupu či neudělení dlouhodobého víza.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na shromážděný spisový materiál a vyjádřila své přesvědčení, že postupovala v souladu s právními předpisy.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Podstatou věci je posouzení otázky, zda jednání stěžovatele představuje důvodné nebezpečí, že by mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, tj. zda naplňuje důvod, na základě kterého mu bylo uloženo správní vyhoštění.

[11] Předně je třeba připomenout, že dne 12. 6. 2020 vydalo Ministerstvo zdravotnictví ochranné opatření, č. j. MZDR 20599/2020-8/MIN/KAN, podle kterého se s účinností od 15. 6. 2020 *„nařizuje zákaz vstupu na území České republiky pro všechny cizince, kteří neměli ke dni 12. března 2020 na území České republiky přechodný pobyt nad 90 dnů, nebo*

trvalý pobyt;“ v další části ochranného opatření Ministerstvo zdravotnictví stanovilo výjimky, na které se zákaz nevztahuje.

[12] Výkladem pojmu „závažné narušení veřejného pořádku“ se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, č. 2420/2011 Sb. NSS, přičemž zdůraznil, že je vždy nezbytné brát v úvahu nejen celkový smysl dané právní úpravy, ale také zohledňovat rozdílné okolnosti vzniku, původu a účelu jednotlivých ustanovení, v nichž je pojem veřejného pořádku užit. Za závažné narušení veřejného pořádku ve smyslu § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců lze proto považovat jen takové jednání cizince, které je skutečným, aktuálním a dostatečně závažným ohrožením některého ze základních zájmů společnosti; k tomu srov. rozsudky ze dne 31. 5. 2012, č. j. 5 As 70/2010 - 109; či ze dne 7. 11. 2019, č. j. 1 Azs 338/2019 - 45. Dlužno také zdůraznit, že smyslem uloženého správního vyhoštění je ochrana veřejného pořádku především do budoucna [srov. znění § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *by cizinec mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek*].

[13] Pokud jde o jednání stěžovatele, obdobnou skutkovou i právní situací jako v nyní projednávané věci se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 12. 2. 2021, č. j. 5 Azs 329/2020 - 32, který se týkal stěžovatelovy manželky, a v rozsudcích ze dne 16. 12. 2020, č. j. 6 Azs 333/2020 - 30, a ze dne 22. 12. 2020, č. j. 1 Azs 431/2020 - 24. Zde se jednalo o další cizince – státní příslušníky Ukrajiny, kteří cestovali dne 15. 6. 2020 společně se stěžovatelem v dodávce do Belgie. Nejvyšší správní soud přitom zdůraznil, že jediný prohřešek stěžovatelů spočíval v tom, že vstoupili na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví. *„Toto jednání ani samo o sobě nelze kvalifikovat jako skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti a rozhodně nesvědčí o tom, že by stěžovatel představoval takové ohrožení v budoucnu. Lze souhlasit s tím, že v okamžiku vstupu na území České republiky představoval stěžovatel jisté riziko pro veřejné zdraví. V době rozhodování žalovaného (tj. o dva měsíce později) však již nebyl o nic rizikovější než kdokoli jiný, kdo ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví neporušil.“* (viz bod 14 rozsudku č. j. 6 Azs 333/2020 - 30 a bod 15 rozsudku č. j. 1 Azs 431/2020 - 24).

[14] Nejvyšší správní soud přitom nevidí důvod se od těchto závěrů v nyní souzené věci jakkoli odchýlovat. Také v případě stěžovatele nemohlo jít o skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, tj. o riziko narušení veřejného pořádku závažným způsobem, neboť stěžovatel se shodně jako stěžovatelé ve věcech sp. zn. 5 Azs 329/2020, 6 Azs 333/2020 a 1 Azs 431/2020 dopustil toliko toho, že dne 15. 6. 2020 vstoupil na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví.

[15] Nejvyšší správní soud v minulosti shledal důvod pro správní vyhoštění s ohledem na veřejný pořádek například v situaci, kdy se cizinec opakovaně prokazoval podvodně získaným cestovním dokladem vydaným členským státem Evropské unie na jiné jméno (výše citovaný rozsudek č. j. 1 Azs 338/2019 - 45), či v případě cizince, který u sebe přechovával metamfetamin, řídil auto pod jeho vlivem a spáchal několik trestných činů (rozsudek ze dne 12. 1. 2017 č. j. 5 As 209/2016 - 27). Stěžovatelův případ, vyznačující se pouhým vstupem na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví, nelze s těmito situacemi co do závažnosti srovnávat.

pokračování

[16] Podpůrně lze odkázat na rozsudky ze dne 21. října 2020 č. j. 9 Azs 166/2020 - 27 a ze dne 29. října 2020 č. j. 9 Azs 165/2020 - 27, v nichž Nejvyšší správní soud v kontextu posuzování zajištění cizinců podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (tedy zajištění odůvodněné tím, že by cizinec mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek) odmítl názor tehdejšího žalovaného, že by samotný volný pohyb cizince, který vstoupil na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví, sám o sobě představoval „bezprecedentní“ hrozbu pro veřejný pořádek.

[17] Jelikož závěry žalované, jakož i krajského soudu z tohoto důvodu neobstojí, bylo nadbytečné zabývat se námitkou, zda si stěžovatel musel být ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví (resp. zákazu vstupu na území České republiky) s ohledem na formu či způsob jeho publikace vědom.

[18] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že ochranu veřejného zdraví prostřednictvím institutu správního vyhoštění cizince poskytuje § 119 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona o pobytu cizinců, podle kterého lze vyhostit cizince, je-li důvodné nebezpečí, že by mohl při pobytu na území závažným způsobem ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění. V takovém případě však musí cizinec nemocí, kvůli níž bylo vydáno ochranné opatření podle § 68 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, skutečně trpět. Teprve tehdy lze cizinci uložit správní vyhoštění, které lze spojit se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie až na 3 roky (nikoli na 10 let, jako je tomu v případě nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku).

V. Závěr a náklady řízení

[19] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu.

[20] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí, než rozhodnutí žalované zrušit. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení, ve kterém je žalovaná vázána vysloveným právním názorem.

[21] V případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozsudek krajského soudu a současně zruší i rozhodnutí žalovaného správního orgánu podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (viz § 110 odst. 3 větu druhou s. ř. s.).

[22] Stěžovatel měl ve věci úspěch, proto má vůči neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.). Ze spisů vyplývá, že v řízení před krajským soudem učinil zástupce žalobce dva úkony právní služby – převzetí

a příprava právního zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a sepis a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. V řízení před Nejvyšším správním soudem učinil zástupce žalobce jeden úkon právní služby, a to sepis a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], celkem tedy učinil tři úkony právní služby podle advokátního tarifu. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3 100 Kč, podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je k této částce třeba přičíst ještě 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů. Zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměnu je proto třeba navýšit o 21% čítajících výši této daně na konečných 12 342 Kč. Tato částka zároveň představuje celkovou výši náhrady nákladů řízení přiznaných žalobci. K jejímu uhrazení byla žalované stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu